

2.12.2022

OPH-4609-2022

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Voimassaoloaika toistaiseksi 13.12.2022 alkaen

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 531/2017, 99 §

L 1287/2013, 24 §

Muuttaa määräystä nro OPH-1105-2022

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opetushallitus on päättänyt muuttaa opiskeluhuollon keskeisiä periaatteita ja tavoitteita sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatimista ammatillisessa koulutuksessa liitteen mukaisesti. Tämä määräys sisältää oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1287/2013 13 § perusteella annetun määräyksen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmasta.

Koulutuksen järjestäjän tulee noudattaa määräystä ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2023 alkaen.

Lisätietoja määräyksestä ja siitä, mistä se on saatavissa, saa Opetushallituksen ammatillisen koulutuksen tai ruotsinkielisen koulutuksen osastoilta.

Pääjohtaja

Minna Kelhä

Opetusneuvos

Mia Vartiainen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITE

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

OPISKELUHUOLLON KESKEISET PERIAATTEET JA TAVOITTEET SEKÄ OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN LAATIMINEN AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

1 Opiskeluhooltoon koskevat säännökset

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 2 §:n mukaan ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 124 §:n mukaan alle 18-vuotiaille opiskelijoille järjestettävässä koulutuksessa tulee olla yhteistyössä huoltajien kanssa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 2 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Lain 3 §:n mukaan opiskeluhooltoon sisältyvät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämät opiskeluhoolto ja opiskeluhoollon palvelut, joita ovat opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnustetaan, lievennetään, ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma. Opetushallituksen valtuutuksesta antaa määräyksiä opiskeluhooltosuunnitelman laadinnasta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:ssä.

Opiskeluhooltoon toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia. Opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhooltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden tehtävä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 ja 4 §:n mukaan ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaan hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien ammatillista tutkintokoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa myös opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa säädetyn mukaisesti.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 § tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen perustuva opiskeluhuoltosuunnitelma toteutuu. Palveluiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee lukuun ottamatta oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:n mukaisia erityisoppilaitoksia, jotka saavat itse järjestää opetuksen ja koulutuksen tueksi opiskelijoiden terveydenhuollon palveluja. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 4 §:n mukaan yhteisöllisenä opiskeluhuoltona, jonka lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja kuulluksi tuleminen sekä yksilökohtaisena opiskeluhuoltona (5 §), jolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalveluja, monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa sekä erityisoppilaitoksissa 10 §:n mukaisesti opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettäviä sosiaali- ja terveystalveluja.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 18 §:n mukaan opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen opiskelija voi saman pykälän mukaan painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn tai antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

2 Opetushallituksen määräykset opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista

Ammatillisessa koulutuksessa yhteisöllisessä opiskeluhuollossa tulee painottaa ennaltaehkäiseviä, osallistavia, ohjauksellisia ja esteettömiä toimintatapoja. Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Opiskeluhuoltopalvelujen tulee pyrkiä madaltamaan eri keinoin opiskelijoiden kynnystä hakea ajoissa tarvitsemaansa tukea tai palveluja. Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa luottamuksellisuus ja tietosuojat ovat olennaisia toiminnan onnistumien edellytyksiä ja sen eettinen perusta. Opiskeluhuoltopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää myös keskitetysti opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Tällöinkin palvelun on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa.

Ammatillisessa koulutuksessa tulee opiskeluhuollossa ottaa huomioon ammatillisen koulutuksen eri tutkintojen, koulutusten ja oppimisympäristöjen moninaisuus. Ammattiin opiskelevien työelämään soveltuvuuteen liittyvät fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen opiskelukyvyyn sekä turvallisuuden vaatimukset korostuvat eri oppimisympäristöissä tapahtuvassa opiskelussa ja erityisesti koulutussopimuksessa. Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osaamistavoitteiden sekä ammatillisten tutkinnon osien terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä edistävien ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edistävät osaltaan opiskeluhuollolle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Ammatillisessa koulutuksessa tulee motivoida opiskelijoita myös työkykypassin tai sen osien suorittamiseen. Opiskelun edistämiseksi tarvitaan myös joustavaa yhteistyötä työelämän kanssa, muuta monialaista asiantuntijuutta ja viranomaisyhteistyötä, erityistä tukea sekä kuntouttavia toimenpiteitä.

Tapauskohtaisesti ja opiskelijan suostumuksella koottavien monialaisten asiantuntijaryhmien tavoitteena on opiskelijan oppimisen edistäminen ja hyvinvoinnin vahvistaminen.

3 Opetushallituksen määräykset opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan tulee koulutuksen järjestäjän laatia opiskeluhoiton kokonaisuuden toteuttamiseksi opiskeluhoitosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhoiton toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoiton toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (*omavalvonta*) sekä oppilaitoskohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-4. Koulutuksen järjestäjän on seurattava suunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa.

Koulutuksen järjestäjän tulee valmistella kutakin koulutusmuotoa koskevan määräyksen mukainen erillinen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain (378/2022) 15 a §:n mukainen yhteistyövelvoite koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman valmistelussa.

Opiskeluhoitosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon 14 §:ssä edellytettyjen koulutuksen järjestäjän monialaisen opiskeluhoiton ohjausryhmän ja monialaisen oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän linjaukset opiskeluhoiton toteuttamisesta, ohjauksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee kuulla myös opiskelijakuntaa ennen opiskeluhoitosuunnitelman vahvistamista. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoiton toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti alla kuvatut tiedot (asiakokonaisuudet 1-4). Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisesti, miten tarvittavat tiedot kootaan ja miten oppilaitosten toimintaa niiden avulla ohjataan. Opiskeluhoitosuunnitelmaan tulee kirjata seuraavat asiat:

1) Arvio opiskeluhoiton kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Koulutuksen järjestäjän tulee tehdä opiskeluhoitosuunnitelmassaan arvio opiskeluhoiton kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Tiedot ilmoitetaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määrääjässä.

Arvio opiskeluhoiton kokonaistarpeesta

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitossa sekä opiskeluhoiton yhteistyössä tarvittavat resurssit. Arviossa tulee ottaa huomioon opiskelijamäärien lisäksi esimerkiksi opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja oppimisympäristöihin liittyvät tarpeet, erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden lukumäärä sekä eri ikäisten ja maahanmuuttotilastaisten opiskelijoiden lukumäärät ja osuudet. Arviota laadittaessa tulee hyödyntää monipuolisesti nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevia selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoitossa kertynyttä tietoa ja kokemusta sekä opetushenkilöstöltä, huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatua palautetietoa.

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) henkilötyövuodet.

2) Opiskeluhoillon kokonaisuus

Opiskeluhoito on yhteisöllisestä opiskeluhoillosta ja opiskelijan yksilökohtaisesta tuesta muodostuva toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

2.1 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoito pitää sisällään oppilaitoksen toimintakulttuurin ja toimet, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä esteettömyyttä. Koulutuksen järjestäjän tulee määrittellä käytettävissä olevat yhteisöllisen opiskeluhoillon toimintatavat sekä niihin liittyvät toimenpiteet opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin seuraamiseksi ja edistämiseksi seuraavasti:

- opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin, turvallisuuden ja oppimistulosten seuraamisen käytännöt, menetelmät ja keskeiset tulokset,
- oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän johtaminen, kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat; Oppilaitoskohtaista opiskeluhoitoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhoillon palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskeluhoitoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista,
- monialainen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisyyden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten,
- miten tiedotetaan tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ja muista opintoihin liittyvistä edellytyksistä,
- koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet,
- koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet,
- esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen,
- yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa laadittavat kirjalliset toimintaohjeet tupakoinnin, nuuskaamisen sekä päihdeiden käytön ennaltaehkäisemiseksi, päihdeongelmiin puuttumiseksi ja päihdeongelmaisen hoitoon ohjausta varten. Ohjeissa on syytä täsmentää ainakin, miten ja millä edellytyksillä opiskelijan toimintakykyisyyttä selvittävä huumausainetestausta järjestetään opintoihin liittyvien käytännön tehtävien tai koulutusopimuksen yhteydessä, sekä miten ja milloin opiskelija esittää huumausainetestin perusteella laadittuun selvitykseen perustuvan todistuksen koulutuksen järjestäjälle,
- henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä
- opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet.

Lisäksi osana yhteisöllistä opiskeluhoitosuunnitelmaa kuvataan kriisisuunnitelma (Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa). Kriisisuunnitelma tulee valmistella yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara- ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset seuraavasti:

- kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen,
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- koulutuksen järjestäjän sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen sekä viestinnän periaatteet,

- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille,
- toimintatavat erilaisissa äkillisissä kriisitilanteissa ja oppilaitoksen turvallisuutta koskevien ohjeiden yhteensovittaminen (pelastussuunnitelma ja muut turvallisuusohjeet),
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
- toimintavalmiuksien ylläpitäminen
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

2.2 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (Yksilökohtainen opiskeluhoito)

Opiskeluhoitosuunnitelmassa tulee määritellä opiskelijoiden käytettävissä olevat yksilökohtaisen opiskeluhoito toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin sekä opintojen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi seuraavasti:

- opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut)
- monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen yksittäisen opiskelijan tueksi
- opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitorekisterille
- yhteistyö opiskeluhoitopalvelujen kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinnassa,
- terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamisessa tarvittava yhteistyö,
- opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet,
- opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet oppilaitoksen työpäivän aikana,
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi,
- opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin kurinpitotoimen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä
- yksilökohtaisessa opiskeluhoitossa tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevien säädösten noudattaminen
- yksilökohtaisen opiskeluhoito yhteistyön ja tietojen luovutuksen periaatteet koulutuksen siirtymävaiheissa

3) Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoito toteuttaminen tulee suunnitella yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa ottaen huomioon seuraavat asiat:

- opiskeluhoito yhteistyön johtaminen sekä eri tahojen välinen vuorovaikutus ja yhteistyö osana oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittämistä
- opiskelijoiden, huoltajien, henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön osallistuminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoito toteuttamiseen
- yhteistyötavat ja toimenpiteet opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistamiseksi,
- opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä,

- alaikäisen opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana,
- yhteistyö ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa (monialainen),
- käytänteet opiskelijan toiveiden huomioon ottamisessa koskien huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä,
- käytänteet opiskelijan itsenäisen aseman ja kehitystason arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta,
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle sekä yhteistyötahoille
- miten tehdään yhteistyötä yhteisten tutkinnon osien ja työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä,
- opiskeluhuollon moniammatilliset yhteistyötavat nuorisotoimen, lastensuojelun, poliisin sekä muiden tarvittavien tahojen (esimerkiksi erikoissairaanhoidon) kanssa oppilaitosyhteisön tukemiseksi ja konsultaation järjestämiseksi sekä opiskeluhuollon kehittämiseksi,
- opiskeluhuollon moniammatilliset yhteistyötavat perusopetuksen, työpajatoiminnan sekä sairaalaopetuksen yhteydessä sekä jatko-opintojen suunnittelussa.

4) Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää koulutuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, osallistavaa valmistelua ja yhteisistä toimintatavoista sopimista. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (164/2022) 80 §:n mukaan opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on tuoda esiin oppilaitoksessa tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän lisäksi myös koulumatkalla esiin tulevat kiusaamis- ja häirintätapaukset. Tämä edesauttaa sekä kokonaistilanteen selvittämistä että tehostaa kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), 80 §:n, sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintymisen seuraamiseksi sekä niihin puuttumiseksi.

Suunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja oppilaitoksessa työskentelevien vuorovaikutussuhteet seuraavasti:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja niihin puuttuminen,
- edellä mainittujen asioiden käsittely oppilaitosyhteisö-, opiskelijaryhmä- ja yksilötasolla,
- yksilöllisen tuen tai hoidon järjestäminen, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä epäillyn että sen kohteena olevan osalta,
- yhteistyö huoltajien kanssa,
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille, viranomaisille ja yhteistyötahoille,
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.